

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه کشور
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان یزد

سازمان آماری استان یزد

سال ۱۳۹۷

معاونت آمار و اطلاعات

۱۳۹۹

سرشناسه	سازمان برنامه و بودجه استان یزد، معاونت آمار و اطلاعات
عنوان و نام پدیدآور	سالنامه آماری استان یزد سال ۱۳۹۷ / تهیه‌کننده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان یزد، معاونت آمار و اطلاعات.
مشخصات نشر	تهران: سازمان برنامه و بودجه، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۷۹۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۳۲۵۷-۲۰-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیبا	
موضوع	یزد (استان) — آمار
موضوع	Yazd (Iran: Province) -- Statistics
موضوع	یزد (استان) — اوضاع اقتصادی — آمار
موضوع	Yazd (Iran: Province) -- Economic conditions -- Statistics
موضوع	یزد (استان) — اوضاع اجتماعی — آمار
موضوع	Yazd (Iran: Province) -- Social conditions -- Statistics
موضوع	یزد (استان) — زندگی فرهنگی — آمار
موضوع	Yazd (Iran: Province) -- Intellectual life -- Statistics
شناسه افزوده	سازمان برنامه و بودجه
شناسه افزوده	Sazman Farnameh v. Budjeh
رده بندی کنگره	۲/۴۵۷۰-HA
رده بندی دیویی	۵۹۲/۳۱۵
شماره کتابشناسی ملی	۶۱۴۰۱۰۷

سالنامه آماری استان یزد سال ۱۳۹۷

تهیه‌کننده: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان یزد، معاونت آمار و اطلاعات

نوبت چاپ: اول

سال انتشار: ۱۳۹۹

شمارگان: ۳۰ نسخه

قیمت: رایگان

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: یزد، بلوار دانشجو، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان یزد

تلفن: ۴-۳۶۲۴۱۱۵۱-۳۶۲۴۱۱۵۵ دورنگار: ۳۶۲۴۱۱۵۵ کدپستی: ۸۹۱۶۷۱۳۴۳۳

پست الکترونیک: pryazd@mporg.ir وبگاه: http://yazd.mporg.ir

تقدیرات و تحسینات
سوره مریم، آیه ۹۴

پیشگفتار

نظام آماری هر کشور ارتباط مستقیمی با میزان توسعه یافتگی آن کشور دارد و اساس برنامه‌ریزی‌ها محسوب می‌شود. ساماندهی و ارتقاء نظام آماری استان در حایب راه‌بری و اجرای فعالیتهای آماری در چارچوب نظام آماری کشور، یکی از وظایف مهم سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی است که تحقق این امر به بهبود کیفی گزارش‌های آماری و همچنین، اتخاذ تصمیمات دقیق‌تر می‌انجامد.

مجموعه پیش رو، سالنامه آماری استان یزد در سال ۱۳۸۷، شامل بر ۲۴ فصل و حاوی آخرین اطلاعات آماری در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می‌باشد و با توجه به نیاز برای تهیه آن استفاده شده است:

۱. سرشماری‌های عمومی، مانند نفوس و مسکن، کشاورزی، کارگاه‌ها، صنایع و معدن و ...

۲. آمارگیری‌های نمونه‌ای که نتایج آن‌ها در سطح استان قابل تعمیم است.

۳. آمارهای ثابتی اخذ شده از دستگاه‌های اجرایی استانی یا ملی

۴. آمارهای تولیدی توسط سازمان‌ها و دستگاه‌های بخش عمومی

در خصوص سאלنامه آماری ذکر نکات زیر قابل توجه است:

* به خوانندگان محترم توصیه می‌شود به منظور استفاده از آمار، تعاریف و مفاهیم را به دقت مطالعه نموده تا از نکاتی که برای استفاده از آمار مورد نظر ضروری است، آگاهی حاصل نمایند.

* به منظور مقایسه آماری استان‌ها و همچنین، مشاهده تغییرات ملی سال‌های مختلف، از سال ۱۳۸۰ جداول استاندارد در سالنامه‌ها استفاده شده و آمار به صورت سری زمانی ارائه شده است.

* بر اساس تغییرات تقسیمات کشوری سال‌های گذشته، محدوده برخی شهرستان‌ها و شهرها تغییر یافته و تعدادی از آبادی‌ها نیز تغییر وضعیت داده و به شهر تبدیل شده‌اند. به همین دلیل آمارهای ارائه شده در هر سال بر اساس تقسیمات کشوری استان در همان سال است.

* تولید آمار با هر یک از روش‌های سرشماری، نمونه‌گیری و ثبتی با دشواری‌ها و موانعی همراه می‌باشد. از این رو، ممکن است آمارهای مورد نیاز در برخی موارد، روزآمد و جامع نباشد و یا انتشار سالنامه آماری با وقفه روبرو شود.

* در بعضی موارد ممکن است تعدادی از دستگاه‌های اجرایی، برخی اقلام اطلاعاتی خود برای انتشار در سالنامه را مورد تجدید نظر قرار داده و در نتیجه این آمار با آنچه که قبلاً در سالنامه درج شده، متفاوت باشد.

* سالنامه آماری استان علاوه بر نسخه چاپی و لوح فشرده، به صورت الکترونیکی از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان به نشانی <http://yazd.mporg.ir> و همچنین، سامانه الکترونیکی سالنامه آماری کشور، <https://salnameh.sci.org> در دسترس عموم قرار دارد.

در پایان ضمن اسناد سالنامه، ارائه نظرات پژوهشگران و صاحب‌نظران استان، از همکاری مدیران و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی و همچنین، تلاش "معاونت آمار و اطلاعات" و "حوزه ریاست و روابط عمومی" سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان یزد، در جهت تهیه، تدوین، چاپ و نشر این مجموعه قدردانی می‌گردد.

سید مجتبی حسینی‌پور

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان یزد

شماره ماه ۱۳۹۸

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
۵	نشانه‌ها
۵	مقیاس‌ها
۷	پیشگفتار
۹	فهرست مندرجات
۱۰	فهرست جداول
۲۵	فهرست نمودارها
۲۸	فهرست نقشه‌ها
۲۹	فصل ۱- سرزمین و آب و هوا
۸۵	فصل ۲- محیط زیست
۱۰۷	فصل ۳- جمعیت
۱۶۱	فصل ۴- نیروی سانی
۱۹۷	فصل ۵- کشاورزی، جنگل‌داری و مراتع
۲۴۵	فصل ۶- معدن
۲۶۱	فصل ۷- نفت و گاز
۲۷۵	فصل ۸- صنعت
۳۱۲	فصل ۹- آب و برق
۳۴۳	فصل ۱۰- ساختمان و مسکن
۳۷۳	فصل ۱۱- بازرگانی و هتلداری
۴۰۷	فصل ۱۲- حمل و نقل و انبارداری
۴۳۵	فصل ۱۳- ارتباطات
۴۵۵	فصل ۱۴- بازارهای مالی
۴۹۵	فصل ۱۵- امور قضایی
۵۰۷	فصل ۱۶- بهزیستی و تأمین اجتماعی
۵۵۹	فصل ۱۷- آموزش
۶۲۱	فصل ۱۸- بهداشت و درمان
۶۵۵	فصل ۱۹- فرهنگ، ورزش و گردشگری
۶۸۵	فصل ۲۰- بودجه عمومی استان
۷۱۳	فصل ۲۱- هزینه و درآمد خانوار
۷۳۳	فصل ۲۲- شاخص‌های قیمت
۷۴۵	فصل ۲۳- حساب‌های استانی
۷۶۱	فصل ۲۴- عمران شهری
۷۷۳	نمایه موضوعی
۷۸۹	فهرست منابع و مآخذ
۷۹۳	اسامی کارشناسان همکار در دستگاه‌های اجرایی: ۱۳۹۸

بلندترین نقطه استان قله شیرکوه با ارتفاع ۴۰۵۵ متر از سطح دریا است و در مقابل پست‌ترین نقطه استان در کویر سیاه کوه با ۵۱۶ متر ارتفاع از سطح دریا قرار دارد. ناهمواری‌های استان یزد را کوه‌ها، دشت‌ها، تپه‌های شنی و نواحی زیر نفوذ شن‌های روان، کویرها و کفه‌های نمک تشکیل می‌دهند.

ارتفاعات

شیرکوه: کوهستان شیرکوه مجموعه کوه‌هایی است که مساحتی حدود ۳۰۰۰ کیلومتر مربع را در بر می‌گیرد. این کوهستان از ۵۵ کیلومتری باخ تا شهر یزد شروع شده و رو به سوی جنوب شرقی تا ۳۰۰ کیلومتری جنوب شرقی شهر یزد گسترش یافته است. این کوهستان در غرب یزد دارای عرض حدود ۱۰۰ کیلومتر و در جنوب آن دارای عرض حدود ۴۰ کیلومتر است و طول آن از شرق به غرب ۷۵ کیلومتر است. ارتفاع این کوهستان در بلندترین نقطه در ۴۳ کیلومتری جنوب غربی یزد به ۴۰۵۵ متر می‌رسد که مرتفع‌ترین نقطه استان یزد است. قله‌های بلند این کوهستان عبارت‌اند از برفخانه طوزجان با ۴۰۲۵

مقدمه

اطلاعات آماری این فصل شامل مشخصات طبیعی و تقسیمات کشوری، آب و هوا و محیط زیست می‌باشد.

۱- مشخصات طبیعی و تقسیمات کشوری استان

استان یزد با مساحت حدود ۷۴۷۸۱ کیلومتر مربع در قسمت مرکزی فلات ایران قرار دارد. این استان در ۲۹ درجه و ۳۶ دقیقه تا ۳۳ درجه و ۲۳ دقیقه عرض شمالی و ۵۲ درجه و ۴۸ دقیقه تا ۵۶ درجه و ۴۰ دقیقه طول شرقی واقع شده است و به دلیل قرار گرفتن در بخش مرکزی فلات ایران، در بر گیرنده نامناسب‌ترین عوامل طبیعی غالب بر فلات مرکزی ایران است.

استان یزد طبق آخرین تغییرات تقسیمات کشوری در سال ۱۳۹۵ دارای ۱۰ شهرستان، ۲۱ شهر، ۲۱ بخش و ۴۵ دهستان می‌باشد.

این استان از سمت شمال به استان خراسان جنوبی و استان اصفهان، از سمت جنوب غربی به استان فارس و از سمت جنوب شرقی به استان کرمان محدود می‌شود.

دشت یزد- اردکان: دشت یزد- اردکان دشتی است پهناور که شهرهای مهریز، یزد، اشکذر، میبد و اردکان در آن قرار دارد. این دشت از سمت غرب و جنوب غربی به کوهستان شیرکوه و از سمت شرق به کوههای خرائق محدود می‌شود. در شمال این دشت، باتلاق نمک اردکان- نایین (چاله عقدا) قرار دارد و جنوب آن به کفه بهادران می‌پیوندد.

دشت باق: دشت باق بین رشته‌کوه مرکزی خرائق و کوههای شرقی قرار گرفته و ارتفاع آن از سطح دریا حدود ۹۹۵ متر است. این دشت، کویری بوده و بیابان‌های آن لخت و بدون پوشش گیاهی است.

۲- آب و هوای استان

در استان یزد به دلیل وجود شن‌های روان و تپه‌های شنی وزش باد اهمیت ویژه‌ای دارد. جهت چیره باد در یزد در شش ماه اول سال یعنی فصل‌های بهار و تابستان، غرب و شمال غربی و در دو ماه آبان و آذر، جنوب شرقی و در ماه‌های دی و بهمن، جهت غرب و جنوب غربی می‌باشد. در هر ماه بهر جهت باد از طرف غرب و جنوب غربی می‌وزد.

با توجه به موقعیت جغرافیایی استان یزد، شرایط آب و هوایی این استان، سایه آب و هوای فلات مرکزی ایران است. البته وجود ارتفاعات شیرکوه توانسته است تا حدودی در شعاع به نسبت وسیعی آب و هوای منطقه را تحت تأثیر قرار دهد و دما و بارش را متعادل گردانند. اما، آب و هوای غالب مناطق استان یزد از نوع گرم و خشک است که با توجه به نقش عوامل محلی می‌توان آن را به

متر ارتفاع، منشاد با ۳۹۰۰ متر، آسمان‌نما، گاو و گوساله، بیدم، مهریز و بنادک.

این کوهستان در زمستان بیش‌تر از برف و یخ پوشیده شده و آب بخش وسیعی از استان یزد را تأمین می‌کند. رود پایین‌در از مهم‌ترین رودهایی است که از دامنه‌های شرقی این کوهستان سرچشمه می‌گیرد.

کوه خرائق: این کوه در بخش مرکزی استان و در شمال شهر یزد قرار دارد. بلندترین نقطه آن خونزا (هزا) به ارتفاع ۳۱۵۰ متر می‌باشد. قله‌های اشتري، خونزا، بندر، بزرگه، چک - هاما، از بخش‌های معروف این کوه می‌باشند.

کوه‌های خاوری: این کوه‌ها در ناحی خور و بیابانک، جندق و رباط پشت با م قرا دارند. ارتفاع آن‌ها از کوه‌های دیگر کم‌تر است و در سمت بن‌لخت به ۳۰۰۲ متر می‌رسد.

بن‌لخت کوهستانی است که مساحت آن حدود ۱۲۵۰ کیلومتر مربع می‌باشد و از کوه‌های کوشک، زارکوه، خودیان، دوهله، سیاه‌کوه، بنستان، بنیز، اورس، قلعه، ریز جزوئیه، دهیبدن، کمرآسیا، کمرگیری و بابیخام تشکیل شده است.

این کوهستان از طرف شمال غربی به طرف جنوب شرقی گسترده شده و روستاهای بسیاری را در پناه خود جای داده است. کوهستان‌های بن‌لخت و درارسو همانند دیواره‌ای طبیعی، کویر لوت را از بخش‌های مرکزی ایران جدا می‌سازد.

دشت‌ها

دشت‌های استان یزد در بین کوه‌های شیرکوه، خرائق و کوه‌های شرقی قرار دارند.

چند بخش همجوار که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی واحد متناسب و همگنی را به وجود آورده‌اند، تشکیل شده است.

بخش: واحدی از تقسیمات کشوری که دارای محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند دهستان همجوار مشتمل بر چندین مزرعه، مکان، روستا و احیاناً شهر که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، واحد همگنی را به وجود آورده‌اند، تشکیل شده است.

شهر: محلی با حدود قانونی است که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل دارای سیمایی با ویژگی‌های شهر باشد.

دهستان: کوچکترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همجوار تشکیل می‌شود که از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن می‌باشد و امکان خدمات رسانی و برنامه‌ریزی در سیستم شبکه‌ای واحد را فراهم می‌ماید.

آبادی: یک نقطه جغرافیایی شامل مجموعه یک یا چند مکان و اراضی به هم پیوسته (اعم از کشاورزی و غیر کشاورزی) که خارج از محدوده شهرها یا آبادی دیگر واقع شده و دارای محدوده ثبتی یا عرفی مستقل باشد. اگر آبادی در زمان آمارگیری محل سکونت خانوار یا خانوارهایی باشد،

دو نوع ۱- نواحی کوهستانی با تابستان‌های معتدل و زمستان‌های به نسبت سرد و طولانی، و ۲- نواحی پست با تابستان‌های بسیار گرم و خشک و زمستان‌های کوتاه تقسیم نمود.

عوامل مؤثر بر آب و هوای استان یزد که سبب شده استان یزد به یکی از خشک‌ترین مناطق ایران تبدیل شود عبارتند از:

- موقعیت جغرافیایی استان و مجاورت با کویر خشک و پهناور آن که سبب شده است در این منطقه نوسان درجه حرارت در استان و تابستان و حتی در شب و روز بسیار زیاد باشد.

- تأثیر توده هوای پرفشار جنب غربی که باعث احاطه شدن توسط رشته کوه‌های و آلودگی دوری از دریاها

- بارش و رطوبت نسبی اندک و گرمای زیاد، تبخیر شدید.

۳- محیط زیست استان

در این بخش اطلاعاتی در مورد مساحت جنگل‌ها و مراتع درج شده است.

برای تهیه و تنظیم آمار و اطلاعات این فصل، از اطلاعات معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، اداره کل هواشناسی، اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری، اداره کل راه و شهرسازی و سازمان جهاد کشاورزی استان استفاده شده است.

تعاریف و مفاهیم

شهرستان: واحدی از تقسیمات کشوری است با محدوده جغرافیایی معین که از به هم پیوستن